

STIMULERING

Vrije vogelreservaten

Door J. G. van den Berg

Avifaunisten, ornithologen, vogelkundigen, vogelkenners en andere vogelaars en vogelaresses zijn er binnenkort nog meer dan vogels in dit vogelrijke land. Vogelboeken vliegen van de pers als steltlopers van de Vliehors als er een straalpieper overvliegt. M.a.w. er is een enorme terreinkennis en vogelkunde in ons land. Ook de kennis van de achteruitgang van de vogelstand en die van de verarming en vervuiling van onze natuurgebieden is groot. Jammer genoeg wel.

Dat elke vogelkundige of minder ornithologisch begaafde ook kan meewerken aan het directe behoud van vogels is niet algemeen bekend. Niet direkt in financiële of morele zin, maar door het daadwerkelijk stichten van vogelreservaten. De Nederlandse Vereniging tot Bescherming van Vogels heeft deze mogelijkheid nadrukkelijk geopend. Deze „vrij vogelreservaten” zijn er al. Zo'n 7000 ha is reeds als vogelreservaat ingebracht. Niet via natuurmonumenten, de provinciale landschappen, CRM of Staatsbosbeheer maar door directe overeenkomsten tussen grondgebruikers en de Nederlandse Vereniging tot Bescherming van Vogels.

Zelf mochten wij tot nu toe meewerken aan de realisering van zo'n 200 ha vrij vogelreservaat en de ervaringen hierbij opgedaan zouden anderen misschien kunnen stimuleren het areaal sterk uit te breiden.

Hoe kunnen wij hieraan zelf meewerken?

Wanneer u van de gedachte uitgaat dat vogels er zijn om te kennen en te bestuderen, dan zijn we dat weer roerend met u eens. Gaat u dan wel eerst uit van de gedachte, dat ze beschermd dienen te worden om ze nog te kunnen kennen en bestuderen. Enfin, u kent een terrein, ornithologisch belangrijk in welke vorm dan ook. U kent de gebruiker of eigenaar van dat terrein. U weet dan ook of deze man zich iets aan „zijn” vogels gelegen laat liggen. Doet hij dat, dan is een gesprek over betere bescherming ook al vanzelfsprekend. Bespreek met hem de mogelijkheden, die de Nederlandse Vereniging biedt. Stel hem voor om van zijn grond een vogelreservaat te maken. Als enkeling als vogelwerkgroep, vogelwacht of hoe die clubjes allemaal heten, kunt u dat doen.

Voorwaarden

U zult wel de voorwaarden moeten kennen waaraan zo'n vrij vogelreservaat dient te voldoen. De Nederlandse Vereniging heeft daar een handvest voor opgesteld. In grote lijnen komt dat neer op: „Wees zo lief mogelijk voor de vogels”. Daar wordt dan een overeenkomst voor getekend, zowel door de grondgebruiker/eigenaar als door de Nederlandse Vereniging. Kosten zijn er niet aan verbonden. De Vereniging geeft aan een ieder die de overeenkomst sluit een fraai bord, waar zo'n reservaat aan te herkennen is. In de praktijk zullen rondom zo'n reservaat meer borden nodig zijn. Wij maakten deze extra borden zelf. Het opschrift luidt:

Vogelreservaat
Terreinen niet betreden
V.W.G. „Twente”

Ook kunnen meerdere borden gekocht worden bij de Vereniging, leden half geld. Echter enkele bepalingen uit het handvest zijn essentieel. B.v. er mogen geen eieren gezocht en geraapt worden door wie dan ook, ook niet in de periode dat zulks wettelijk is toegestaan.

Bij landbouwwerkzaamheden zal alles gedaan worden om nesten van weidevogels en andere grondbroeders te sparen.

De toetreding tot de „vrije vogelreservaten” van de Nederlandse Vereniging tot Bescherming van Vogels is gebaseerd op de goede wil en goeder trouw en de wederzijdse overtuiging in het belang van de bescherming van vogels te handelen.

Eén van de borden van een vrij vogelreservaat waar nog het oude adres van Vogelbescherming op staat vermeld . . .

Begeleiding

Natuurlijk is niet ieder terrein geschikt, zoals: landbouwgebieden die veel bespoten worden (het fraaie bord zou dan een lachertje worden) en gebieden meer geschikt voor massarecreatie dan voor vogels. U kunt de voorbeelden zelf wel aanvullen.

Ook is een zekere begeleiding van zo'n reservaat vooral in de broedtijd belangrijk. Vooral de \pm 500 Controleurs Vogelwet 1936 in ons land zijn voor dit werk zeer geschikt. Echter meer in pedagogische dan in strafrechtelijke zin. Bovendien stellen ook de deelnemende boeren prijs op een zekere begeleiding. Vaak gaat dat in de vorm van adviezen over maatechniek, het eventueel markeren van de nesten van grondbroeders vlak voor het maaien e.d.

Weest u echter in uw contacten met mensen die ook maar iets met zo'n terrein te maken hebben voorzichtig. Licht ze in, vraag hun mening en houdt ze op de hoogte. Deze mensen kunnen zijn: landeigenaren, rentmeesters, jachtopzieners, pachtheren, boeren, natuurliefhebbers, vooral bij de laatsten ontmoet men vaak onnodig te lange tenen, die met een eenvoudig gesprek kort gehouden kunnen worden.

Contract

Is ten slotte een ieder op de hoogte en is de grondgebruiker bereid de overeenkomst te tekenen, nodig dan de heer C. J. A. Wijnaendts, hon. secr. van de Nederlandse Vereniging tot Bescherming van Vogels uit om samen met de nieuwe 'reservaat-houder' het „contract” af te sluiten. De heer Wijnaendts komt dan uit Den Haag en is steeds weer verbaasd welke gebieden nu weer aan „zijn” vrije vogelreservaten worden toegevoegd.

Jammer echter is dat de heer Wijnaendts de enige is die vanuit Vogelbescherming deze contacten afrondt. Voor een 65+er een belangrijk werk, ware het niet dat er roofofbouw op zijn energie en zijn tijd gepleegd wordt. Waar vinden wij een medewerker voor hem?

Aantal medewerkers te klein

Jammer is ook dat landelijk gezien het aantal werkelijke medewerkers, de Vereniging moet het van ter plaatse bekenden hebben, te klein is. Terwijl toch elke vogelliefhebber van de noodzaak van bescherming overtuigd is. Waar blijven ze de vogelwerkgroepen, vogelwachten en hoe die clubjes allemaal heten? Vooral in de randstad is de daadkracht te gering.

Wilt u verdere informatie? Graag zijn we bereid u nader te informeren. Ook de heer Wijnaendts, van Heutszstraat 62, Den Haag, doet zulks graag.

- *Vogelwerkgroep Twente, sectie behoud, J. G. van den Berg, Bellinistraat 8, Almelo*